

2. Evaluarea Curții

(a) Dacă a existat o ingerință

48. Părțile au convenit că sancțiunea disciplinară aplicată reclamantului a reprezentat o ingerință în exercitarea dreptului său la libertatea de exprimare în sensul articolului 10 primul paragraf din Convenție (a se vedea punctele 42 și 44 de mai sus). Curtea nu găsește niciun motiv pentru a concluziona altfel.

(b) Legalitatea ingerinței

49. Nu se contestă în prezenta cauză că ingerința în cauză - sancțiunea disciplinară rezultată în urma anchetei disciplinare - a avut un temei juridic, și anume articolele 99 litera (a) și 100 litera (b) din Legea nr. 303/2004 (a se vedea paragraful 28 de mai sus), și că aceste dispoziții erau accesibile reclamantului.

50. Rămâne întrebarea dacă normele juridice în cauză îndeplineau, de asemenea, cerința de previzibilitate. Curtea amintește că nivelul de precizie cerut unei reglementări interne depinde în mare măsură de textul în cauză, de domeniul pe care îl acoperă și de natura persoanelor cărora li se adresează. În plus, o dispoziție legală nu contravine cerinței pe care o implică noțiunea de "prevăzut de lege" doar pentru că poate fi supusă mai multor interpretări. În cele din urmă, interpretarea și aplicarea dreptului intern revine în primul rând autorităților naționale (a se vedea Vogt împotriva Germaniei, 26 septembrie 1995, § 48, seria A nr. 323).

51. În speță, Curtea observă că reclamantul, susținut de Forumul Judecătorilor din România, critică pretinsa lipsă de previzibilitate a termenilor utilizați în articolul 99 litera (a) din Legea nr. 303/2004 (a se vedea paragrafele 42 și 44 de mai sus), în special noțiuni precum "onoare", "probitate profesională" și "buna imagine a justiției", care, în opinia sa, au un caracter general și sunt deschise la mai multe interpretări. Guvernul a contestat acest punct de vedere (a se vedea punctul 44 de mai sus). În speță, Curtea admite că noțiuni precum "onoare", "probitate profesională" și "buna imagine a justiției" au un caracter general și se pretează la mai multe interpretări. Cu toate acestea, atunci când este vorba de standarde referitoare la conduita membrilor sistemului judiciar, trebuie adoptată o abordare rezonabilă în evaluarea preciziei dispozițiilor aplicabile (a se vedea, mutatis mutandis, Oleksandr Volkov împotriva Ucrainei, nr. 21722/11, § 178, CEDO 2013 și Eminağaoğlu, citată mai sus, § 128,130). În cazul de față, reclamantul, un magistrat și, prin urmare, o persoană cu expertiză în domeniul juridic, ar fi putut să se refere la jurisprudența internă relevantă pentru a afla ce interpretare a fost dată noțiunilor în cauză, ținând cont de faptul că, în mod necesar, expresiile conținute în lege au fost destinate să se aplice la multe situații diferite, că precizia absolută în redactarea legislației riscă să creeze o anumită rigiditate și că necesitatea de a se adapta la circumstanțe în schimbare face ca multe legi să utilizeze formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică (Bouton c. Franța, nr. 22636/19, § 33, 13 octombrie 2022). Curtea concluzionează de aici că ingerința în cauză a fost "prevăzută de lege" în sensul jurisprudenței sale.

(c) Dacă a existat un scop legitim

52. Curtea observă că Guvernul s-a bazat pe obligația de rezervă a judecătorilor pentru a justifica inițierea anchetei disciplinare împotriva reclamantului și impunerea sancțiunii contestate (a se vedea paragraful 44 de mai sus). Obligația de rezervă a judecătorilor se

întemeiază pe dorința de a păstra independența și imparțialitatea acestora, precum și autoritatea deciziilor lor (a se vedea paragraful 57 de mai jos). Prin urmare, se poate considera că ingerința rezultată în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare a urmărit cel puțin unul dintre scopurile recunoscute ca fiind legitime de Convenție, și anume garantarea autorității și imparțialității sistemului judiciar (a se vedea, mutatis mutandis, Eminağaoğlu, citată mai sus, § 131).

Rămâne de stabilit dacă această ingerință a fost, de asemenea, "necesară într-o societate democratică" pentru a atinge scopul în cauză.

(d) Necesitatea intervenției într-o societate democratică

i. Principii generale

53. Principiile generale care trebuie aplicate pentru a evalua necesitatea unei ingerințe în exercitarea libertății de exprimare au fost reafirmate de Curte în numeroase ocazii (a se vedea, de exemplu, *Baka*, citată mai sus, § 158, și *Halet v. Luxemburg*, hotărârea ([GC], nr. 21884/18, § 110, 14 februarie 2023), în următorii termeni:

"Libertatea de exprimare este unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una dintre condițiile esențiale pentru progresul acesteia și pentru dezvoltarea fiecărui individ. Sub rezerva alineatului (2) al articolului 10, ea se aplică nu numai "informațiilor" sau "ideilor" care sunt primite favorabil sau considerate inofensive sau indiferente, ci și celor care offensează, șochează sau deranjează: acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și deschiderii, fără de care nu poate exista o "societate democratică". Așa cum este consacrat la articolul 10, acesta face obiectul unor excepții care trebuie interpretate în mod restrictiv, iar necesitatea de a-l restricționa trebuie să fie stabilită în mod convingător (...).

Adjectivul "necesar", în sensul alineatului (2) al articolului 10, implică o nevoie socială imperioasă. În general, "necesitatea" unei ingerințe în exercitarea libertății de exprimare trebuie să fie stabilită în mod convingător. Desigur, este în primul rând sarcina autorităților naționale să evalueze dacă există o astfel de necesitate încât să justifice ingerința și, în acest scop, acestea se bucură de o anumită marjă de apreciere. Cu toate acestea, această marjă de apreciere este dublată de controlul exercitat de Curte atât asupra legii, cât și asupra deciziilor de aplicare a acesteia.

În exercitarea competenței sale de supraveghere, Curtea trebuie să analizeze ingerința în lumina cazului în ansamblu, inclusiv conținutul comentariilor contestate și contextul în care acestea au fost difuzate. În special, este de competența Curții să stabilească dacă măsura reclamată a fost "proporțională cu obiectivele legitime urmărite" și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica par "pertinente și suficiente". Procedând astfel, Curtea trebuie să se asigure că autoritățile naționale au aplicat norme care respectă principiile consacrate la articolul 10 și că au făcut acest lucru, în plus, pe baza unei evaluări acceptabile a faptelor relevante."

α) Libertatea de exprimare a membrilor sistemului judiciar

54. Curtea a statuat că, într-o societate democratică, chestiunile referitoare la funcționarea sistemului judiciar reprezintă o chestiune de interes general (a se vedea *Morice*, citată mai sus, § 128). Dezbaterile privind chestiuni de interes general se bucură, în general, de un nivel ridicat de protecție în temeiul articolului 10, care merge mână în mână cu o marjă de apreciere deosebit

de îngustă din partea autorităților (a se vedea Morice, citată anterior, §§ 125 și 153). Chiar dacă o chestiune care dă naștere unei dezbateri despre sistemul judiciar are implicații politice, acest fapt nu este suficient pentru a împiedica un judecător să facă o declarație pe această temă (a se vedea, mutatis mutandis, Wille, citat mai sus, § 67). Curtea trebuie să examineze cu atenție orice ingerință în exercitarea libertății de exprimare a unui judecător (a se vedea Žurek împotriva Poloniei, nr. 39650/18, § 224, 16 iunie 2022; Harabin împotriva Slovaciei (dec.), nr. 62584/00, CEDO 2004 VI; Wille, citată mai sus, § 64 in fine; și Baka, citată mai sus, § 165).

55. Este adevărat că rolul special al sistemului judiciar în societate impune judecătorilor o obligație de rezervă. În special, se poate aștepta de la funcționarii judiciari să își exercite libertatea de exprimare cu reținere ori de câte ori autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar pot fi puse sub semnul întrebării (a se vedea Wille, citată mai sus, § 64). Dezvăluirea anumitor informații, chiar dacă sunt exacte, trebuie să se facă cu moderație și decență. Într-un astfel de context, Curtea a subliniat în repetate rânduri rolul special al sistemului judiciar în societate: în calitate de garant al justiției, o valoare fundamentală într-un stat de drept, acesta trebuie să se bucure de încrederea cetățenilor pentru a-și putea îndeplini misiunea. Acesta este motivul pentru care, în exercitarea funcției lor jurisdicționale, autoritățile judiciare trebuie să dea dovadă de cea mai mare discreție atunci când sunt chemate să facă dreptate, pentru a garanta imaginea lor de judecători imparțiali (a se vedea Baka, citată mai sus, § 164, și referințele citate în aceasta). Cuvântul unui judecător, spre deosebire de cel al unui avocat, este primit ca expresie a unei evaluări obiective care este obligatorie nu numai pentru persoana care se exprimă, ci și, prin intermediul acesteia, pentru întreaga instituție a justiției (a se vedea Morice, citată anterior, § 168).

56. Prin urmare, poate fi necesar să se protejeze sistemul judiciar împotriva atacurilor distructive care nu au un temei serios, în special atunci când obligația de a acționa cu rezervă îi împiedică pe judecătorii în cauză să reacționeze (a se vedea Prager și Oberschlick împotriva Austriei, 26 aprilie 1995, § 34, seria A nr. 313, Koudechkina împotriva Rusiei, nr. 29492/05, § 86, 26 februarie 2009, și Di Giovanni împotriva Italiei, nr. 51160/06, § 71, 9 iulie 2013).

57. Natura și severitatea sancțiunilor impuse sunt, de asemenea, factori care trebuie luați în considerare la evaluarea proporționalității ingerinței. Interferența cu libertatea de exprimare este susceptibilă de a avea un efect descurajator asupra exercitării acestei libertăți (a se vedea Guja v. Moldova [GC], nr. 14277/04, § 95, CEDO 2008, citată mai sus, Morice, § 127, și Baka, citată mai sus, § 160).

58. În temeiul articolului 10 al Convenției, Curtea trebuie să examineze declarațiile în cauză în lumina circumstanțelor și a întregului context al cauzei în ansamblu (a se vedea, mutatis mutandis, Morice, citată mai sus, § 162; Wille, citată mai sus, § 63; și Albayrak v. Turkey, nr. 38406/97, § 40, 31 ianuarie 2008), acordând o importanță deosebită poziției deținute de reclamant, declarațiilor sale și circumstanțelor în care acestea au fost făcute.

(β) În ceea ce privește libertatea de a primi și de a transmite informații pe internet

59. Internetul a devenit în prezent unul dintre principalele mijloace de exercitare a libertății de exprimare, în sensul că oferă instrumente esențiale pentru participarea la activități și discuții privind problemele politice și dezbaterile de interes general (a se vedea Vladimir Kharitonov v. Rusia, nr. 10795/14, § 33, 23 iunie 2020, și Melike v. Turcia, nr. 35786/19, § 49 in fine, 15 iunie 2021). De asemenea, Curtea a statuat că site-urile web aduc o contribuție importantă la

îmbunătățirea accesului publicului la știri și, în general, la facilitarea diseminării informațiilor (Delfi AS v. Estonia [GC], nr. 64569/09, § 133, CEDO 2015) și că, în acest context, funcția bloggerilor și a utilizatorilor populari ai rețelelor de socializare poate fi, de asemenea, asimilată cu cea a unui "câine de pază public" în ceea ce privește protecția oferită de articolul 10 (Magyar Helsinki Bizottság c. Ungariei [GC], nr. 18030/11, § 168, 8 noiembrie 2016).

60. Cu toate acestea, avantajele acestui instrument de informare, o rețea electronică care deservește miliarde de utilizatori din întreaga lume, sunt însoțite de o serie de riscuri: site-urile internet sunt instrumente de informare și de comunicare care se disting în mod deosebit de presa scrisă, în special în ceea ce privește capacitatea lor de stocare și de difuzare a informațiilor, iar comunicațiile online și conținutul acestora sunt mult mai susceptibile decât presa scrisă de a aduce atingere exercitării și exercitării drepturilor și libertăților fundamentale, în special dreptului la respectarea vieții private (Société Éditrice de Mediapart și alții c. Franța, nr. 281/15 și 34445/15, § 88, 14 ianuarie 2021, M.L. și W.W. împotriva Germaniei, nr. 60798/10 și 65599/10, § 91, 28 iunie 2018, Cicad împotriva Elveției, nr. 17676/09, § 59, 7 iunie 2016, și Comitetul editorial al Pravoye Delo și Shtekel împotriva Ucrainei, nr. 33014/05, § 63, CEDO 2011 (extrase)).

61. Declarațiile vădit ilegale, inclusiv declarațiile defăimătoare, discursurile instigatoare la ură sau declarațiile care îndeamnă la violență, pot fi difuzate ca niciodată în întreaga lume, în câteva secunde, și uneori rămân online pentru o perioadă foarte lungă de timp (Savva Terentyev/Rusia, nr. 10692/09, § 79, 28 august 2018, și Savcı Çengel/Turcia (dec.), nr. 30697/19, § 35, 18 mai 2021).

62. Acestea fiind spuse, Curtea poate lua în considerare și alți factori care atenuează efectele mesajelor utilizatorilor de internet asupra intereselor legitime protejate de articolul 10 § 2 din Convenție. Transmiterea unui mesaj într-un mediu rezervat profesioniștilor dintr-un anumit domeniu poate fi un astfel de factor, dacă difuzarea mesajului respectiv este prea limitată pentru a provoca un prejudiciu semnificativ, spre deosebire de un mesaj care ar fi accesibil tuturor utilizatorilor de internet (a se vedea, mutatis mutandis, Kozan c. Turcia, nr. 16695/19, § 66, 1 martie 2022, în care Curtea a ținut seama, printre altele, de faptul că toți membrii unui grup Facebook în cadrul căruia au fost schimbate anumite mesaje erau profesioniști din domeniul juridic, că mesajele împărtășite acolo erau vizibile doar pentru utilizatorii care erau membri (un grup închis pe Facebook) și că grupul nu era accesibil tuturor utilizatorilor de internet, deoarece nu apărea în motoarele de căutare de site-uri web).

63. Curtea reiterează, de asemenea, că hyperlink-urile contribuie la buna funcționare a internetului, deoarece acestea fac informațiile accesibile prin conectarea elementelor între ele; ele servesc doar pentru a atrage atenția cititorului asupra faptului că anumite informații sunt disponibile pe un alt site web (Magyar Jeti Zrt c. Ungariei, nr. 11257/16, §§ 73-74, 4 decembrie 2018). Întrebarea dacă crearea unui hyperlink echivalează cu difuzarea de materiale defăimătoare necesită ca instanța națională să facă o evaluare individuală a fiecărui caz în parte și să considere creatorul hyperlink-ului responsabil doar pentru motive suficiente și relevante, stabilind, în special și printre altele, dacă creatorul a subscris (sau nu) la conținutul hyperlink-ului (a se vedea Magyar Jeti Zrt, citată mai sus, §§ 76-77, 80 și 83).

ii. Aplicarea acestor principii în cazul de față

64. Curtea observă, în primul rând, că, la data faptelor, reclamantul era judecător la Tribunalul Județean Cluj (a se vedea punctul 4 de mai sus). În această calitate, el avea datoria de a proteja libertățile individuale și statul de drept, contribuind la buna funcționare a sistemului judiciar și, astfel, la încrederea publicului în acesta (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kayasu v. Turkey*, nr. 64119/00 și 76292/01, § 91, 13 noiembrie 2008). Prin urmare, se poate aștepta ca reclamantul să își fi exercitat libertatea de exprimare cu reținere, deoarece autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar ar putea fi puse sub semnul întrebării (a se vedea jurisprudența citată la punctul 56 de mai sus). Cu toate acestea, Curtea consideră că orice ingerință în libertatea de exprimare a unui judecător în situația reclamantului necesită o examinare atentă din partea acestuia (a se vedea jurisprudența citată la punctul 54 în fine de mai sus).

65. În continuare, Curtea a observat că sancțiunea disciplinară în cauză se întemeiază pe nerespectarea de către reclamant a obligației sale de discreție și pe prejudiciul adus demnității funcției de judecător, imparțialității și buneii imagini a justiției prin cele două mesaje pe care reclamantul le-a postat pe contul său de Facebook. În acest caz, organul disciplinar a constatat că, în primul mesaj, reclamantul a pus sub semnul întrebării, fără echivoc, credibilitatea instituțiilor în fața a câteva mii de cititori, insinuând că acestea ar fi controlate de clasa politică și propunând intervenția armatei ca soluție pentru garantarea democrației constituționale. În ceea ce privește cel de-al doilea mesaj, care conținea un hyperlink către interviul procurorului C.S., însoțit de comentariul reclamantului, organul disciplinar a considerat că limbajul folosit de reclamant a depășit limitele decenței și statutul de magistrat (a se vedea punctele 16-19 de mai sus). Aceste constatări au fost confirmate, la recursul reclamantului, de către Înalta Curte (a se vedea punctele 23-26 de mai sus).

66. Curtea consideră că, ajungând la aceste concluzii, instanțele naționale nu au pus în balanță interesele în joc în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența Curții și nici nu au analizat în mod corespunzător necesitatea ingerinței în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Tête v. France*, nr. 59636/16, §§ 57-60, 26 martie 2020). Această lipsă de echilibrare a intereselor concurente este în sine problematică în temeiul articolului 10 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nadtoka v. Russia*, nr. 38010/05, § 47, 31 mai 2006).

67. Instanțele naționale, deși au citat jurisprudența Curții, s-au limitat la a evalua modul în care s-a exprimat reclamantul, fără a transpune expresiile folosite de acesta în contextul mai larg în care se aflau, și anume cel al unei dezbateri pe teme de interes general (a se vedea paragrafele 16-19 și 23-26 de mai sus; a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Mesić v. Croatia*, nr. 19362/18, § 89, 5 mai 2022). Acestea fiind spuse, Curtea este conștientă de faptul că unele dintre expresiile folosite de reclamant, un judecător în funcție, pot părea la prima vedere discutabile, în special având în vedere caracterul lor general - acestea au fost menite să sugereze ideea de "control" politic al mai multor instituții ale statului (a se vedea paragrafele 5 și 6 de mai sus) - și având în vedere obligația de rezervă la care reclamantul a fost obligat (a se vedea jurisprudența citată la paragraful 55 de mai sus).

68. În ceea ce privește primul mesaj în cauză, Curtea observă că acesta conținea critici privind influența politică pretins exercitată asupra anumitor instituții, și anume poliția, sistemul judiciar și armata. Reclamantul se referea la dispozițiile constituționale care prevedeau că armata era supusă voinței poporului (a se vedea paragraful 27 de mai sus) și pune sub semnul întrebării riscurile unui eventual control politic asupra acestei instituții. Folosind întrebări retorice, acesta

și-a invitat cititorii să își imagineze armata acționând într-o zi împotriva voinței poporului, invocând ca pretext faptul că dorește să apere democrația; în opinia sa, acesta era un simplu detaliu care ascundea o problemă mai gravă (a se vedea punctul 5 de mai sus).

69. Contrar argumentului Guvernului (a se vedea paragraful 45 de mai sus), Curtea consideră, prin urmare, că, plasate în context (a se vedea paragrafele 70-71 de mai jos), remarcile reclamantului au reprezentat judecăți de valoare în sensul că democrația constituțională era în pericol în cazul în care controlul politic asupra instituțiilor publice urma să fie reluat. Aceste observații, care nu se pretau la o demonstrație a exactității lor (a se vedea Morice, citată mai sus, § 126), se refereau, prin urmare, la chestiuni de interes general referitoare la separarea puterilor și la necesitatea de a păstra independența instituțiilor unui stat democratic.

70. În ceea ce privește întrebarea dacă "baza factuală" a acestor judecăți de valoare era suficientă, Curtea observă că autoritățile disciplinare care l-au acuzat pe reclamant nu au contestat afirmația acestuia potrivit căreia a existat o dezbatere semnificativă în cadrul societății civile cu privire la chestiunea prelungirii mandatului șefului Statului Major al armatei (a se vedea paragrafele 16-19 și 23-25 de mai sus), o procedură care pare să fi făcut obiectul unui proces (a se vedea paragraful 20 de mai sus).

71. În plus, în fața inspecției judiciare, persoana în cauză și-a justificat comentariile făcând referire la pericolul pe care l-ar putea reprezenta numirea unui șef al armatei pe criterii politice și a dat ca exemplu evenimentele care au avut loc în timpul revoluției din 1989 (a se vedea punctul 13 de mai sus); Înalta Curte a considerat că mesajele în cauză erau de natură să trezească în cititori o legătură cu evenimente istorice (a se vedea punctul 24 în fine de mai sus). În această privință, Curtea face trimitere la circumstanțele generale care au înconjurat reprimarea criminală, efectuată cu ajutorul armatei, a demonstrațiilor din decembrie 1989 împotriva fostului regim totalitar, astfel cum au fost rezumate în cauza Asociația "21 decembrie 1989" și alții c. România (nr. 33810/07 și 18817/08, §§ 12-18, 24 mai 2011) și a observat că reclamantul se referea la chestiuni istorice, context în care, în principiu, trecerea timpului sporește sfera de aplicare a libertății de exprimare de care se bucură participanții la o dezbatere pe astfel de teme (a se vedea, *mutatis mutandis*, Smolorz v. Poland, nr. 17446/07, § 38, 16 octombrie 2012, și referințele citate în aceasta).

72. În ceea ce privește cel de-al doilea mesaj în cauză, Curtea observă că reclamantul a postat pe pagina sa de Facebook un hyperlink către un articol de presă publicat pe un site de știri, care conținea un interviu al procurorului C.S. cu privire la gestionarea cauzelor penale de către procuratură și la dificultățile întâmpinate de procurori în soluționarea cauzelor care le sunt repartizate. Postarea acestui hyperlink a fost însoțită de un comentariu scris de reclamant, care a lăudat curajul procurorului de a îndrăzni să vorbească deschis despre eliberarea deținuților periculoși, despre inițiativele, pe care le considera greșite, de modificare a legilor privind organizarea sistemului judiciar și despre linșajele judecătorilor (a se vedea punctul 6 de mai sus).

73. Curtea notează că mesajul reclamantului a indicat sprijinul său pentru conținutul articolului în cauză și, în special, pentru ideile exprimate de procurorul C.S. Acest lucru a fost confirmat de poziția adoptată de reclamant în timpul procedurilor disciplinare (a se vedea paragraful 11 de mai sus; a se vedea, invers, Magyar Jeti Zrt, citată mai sus, §§ 78-79).

74. Așa stând lucrurile, în opinia Curții, deși a fost de acord cu ideile exprimate de procurorul C.S. în interviul său, reclamantul a dorit să ia parte la o dezbatere privind problemele cu care se confruntau judecătorii români la momentul respectiv. Existența acestei dezbateri, în rândul unor judecători români, cu privire la posibilele consecințe pentru independența sistemului judiciar ale modificărilor succesive ale legilor de organizare judiciară a fost confirmată de terțul intervenient, Forumul Judecătorilor din România (a se vedea paragraful 44 de mai sus), precum și de Comisia de la Veneția (a se vedea paragraful 35 de mai sus) și de Comisia Europeană (a se vedea paragraful 38 de mai sus), și nu a fost contestată de organele disciplinare (a se vedea paragrafele 16-19 și 23-26 de mai sus). Trebuie subliniat faptul că, în cauze de acest tip, Curtea acordă o importanță considerabilă contextului intern în care sunt făcute afirmațiile contestate (a se vedea jurisprudența citată la punctul 58 de mai sus).

75. În consecință, Curtea consideră că poziția reclamantului a făcut parte în mod clar dintr-o dezbatere pe teme de interes general în legătură cu reformele legislative care afectează sistemul judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, Żurek, citată mai sus, § 224, Kozan v. Turkey, nr. 16695/19, § 64, 1 martie 2022, Miroslava Todorova v. Bulgaria, nr. 40072/13, § 175, 19 octombrie 2021, Kövesi, citată mai sus, § 207, și Baka, citată mai sus, § 171; a se vedea, de asemenea, în acest sens, paragraful 102 din Raportul privind libertatea de exprimare, de asociere și de întrunire pașnică a judecătorilor și procurorilor, citat la paragraful 30 de mai sus, paragraful 19 din Anexa la Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind judecătoria, citată la paragraful 33 de mai sus, și paragrafele 1 - 3 din Avizul nr. 25 al CCJE, citat la paragraful 37 de mai sus). În consecință, Curtea consideră, în ceea ce privește acest al doilea mesaj, ca și în ceea ce privește primul, că orice ingerință în exercitarea libertății de a furniza sau de a primi informații ar fi trebuit să facă obiectul unui control strict, marja de apreciere a autorităților statului pârât fiind redusă în astfel de cazuri (a se vedea jurisprudența citată la paragraful 54 de mai sus). Cu toate acestea, în opinia sa, instanțele românești nu au ținut seama în mod corespunzător de acești factori.

76. Acestea fiind spuse, Curtea reafirmă principiul potrivit căruia se poate aștepta de la membrii sistemului judiciar să își exercite libertatea de exprimare cu rețineră, întrucât autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar pot fi puse sub semnul întrebării (a se vedea paragrafele 29-37 și 56 de mai sus). Prin utilizarea contului său de Facebook, care era accesibil publicului (a se vedea, a contrario, Kozan, citată mai sus, § 66), reclamantul a acceptat o serie de riscuri. Comentariile publicate în acest mod puteau fi diseminate ca niciodată în întreaga lume, în câteva secunde, și uneori rămâneau online pentru o perioadă foarte lungă de timp (a se vedea jurisprudența citată la punctele 59-62 de mai sus). Cu toate acestea, după cum a constatat Curtea (a se vedea punctele 68-75 de mai sus), comentariile în cauză nu erau în mod clar ilegale, defăimătoare, instigatoare la ură sau la violență (a se vedea, a contrario, Savva Terentyev, citată mai sus, § 79, și Savcı Çengel, citată mai sus, § 35).

77. De asemenea, Curtea notează că Înalta Curte a considerat că instanțele nu erau în măsură să evalueze dacă afirmațiile reclamantului aveau sau nu o bază factuală (a se vedea, a contrario, Morice, citată mai sus, § 126) și că era clar că, așa cum a fost exprimată, opinia personală a reclamantului a pus la îndoială credibilitatea instituțiilor statului (a se vedea paragraful 25 de mai sus).

78. În plus, în ceea ce privește cel de-al doilea mesaj în cauză, care presupunea afișarea unui hyperlink, Curtea observă că examinarea autorităților naționale s-a axat exclusiv pe limbajul

utilizat de reclamant, fără a face o apreciere individuală și fără a-l trage la răspundere pentru motive suficiente și pertinente (a se vedea paragrafele 17 în fine și 18 în fine de mai sus). O astfel de evaluare era cu atât mai necesară în cazul de față cu cât nu exista nimic în dosar care să confirme că conținutul postat de reclamant era în vreun fel ilegal (a se compara cu Magyar Jeti Zrt, citată mai sus, § 19).

79. În ceea ce privește expresia "un procuror cu sânge în vene", criticată de organele disciplinare și de Înalta Curte (a se vedea paragrafele 18 în fine și 25 de mai sus), Curtea consideră că reclamantul a dorit să evidențieze curajul procurorului C.S., care și-a exprimat public criticile cu privire la chestiuni de interes general care afectează sistemul judiciar (a se vedea paragrafele 72-73 de mai sus), și că nu a dorit să se exprime într-o manieră depreciativă.

80. În ceea ce privește sancțiunea disciplinară, Curtea constată că instanțele interne nu au luat în considerare pericolele subiacente efectului descurajant al sancțiunii impuse (vezi jurisprudența menționată la paragraful 57 de mai sus), ci dimpotrivă, au considerat ca un element pozitiv faptul că aceasta ar descuraja reclamantul să aibă opinii similare în viitor (paragraful 19 de mai sus). În plus, Curtea acordă o importanță deosebită faptului că instanțele naționale nu i-au aplicat reclamantului cea mai blândă sancțiune (care la momentul faptelor era un avertisment - paragraful 28 de mai sus), ceea ce a avut cu siguranță un "efect descurajant" în sensul că a trebuit să descurajeze nu doar pe reclamant în sine, ci și alți judecători să participe, în viitor, la dezbaterile publice cu privire la probleme referitoare la separarea puterilor sau reformele legislative care afectează instanțele și, în mod mai general, cu privire la chestiuni legate de independența justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Žurek, menționat anterior, § 227; Kozan, menționat anterior, § 68; și Miroslava Todorova, menționat anterior, § 176, cu referințele citate acolo).

81. În plus, în opinia Curții, decizia secției disciplinare, așa cum a fost confirmată de Înalta Curte, nu conținea motive suficiente pentru a justifica, în mod relevant, concluzia conform căreia, prin mesajele sale, reclamantul a afectat demnitatea și onoarea profesiei de magistrat (a se vedea, a contrario, Simić c. Bosnia și Herțegovina (dec.), nr. 75255/10, §§ 35-36, 15 noiembrie 2016).

82. Toate considerentele de mai sus duc Curtea la concluzia că, în cadrul echilibrării intereselor concurente, instanțele interne au omis să țină corespunzător cont de anumite factori importanți, în special în ceea ce privește contextul mai larg în care se încadrau afirmațiile reclamantului, participarea la o dezbatere despre chestiuni de interes general, întrebarea dacă judecățile de valoare exprimate în speță se bazează pe o bază factuală suficientă și, în cele din urmă, efectul potențial descurajant al sancțiunii aplicate. În plus, nu s-a demonstrat suficient existența unei afectări a demnității și onoarei profesiei de magistrat. Prin urmare, judecătorii naționali nu au acordat libertății de exprimare a reclamantului greutatea și importanța pe care o astfel de libertate o merita conform jurisprudenței Curții, chiar și în cazul utilizării unui mijloc de comunicare (în acest caz un cont Facebook accesibil publicului) care ar putea ridica întrebări legitime cu privire la respectarea datoriei de rezervă a magistraților.

83. Curtea concluzionează că instanțele române nu au furnizat motive relevante și suficiente pentru a justifica presupusa interferență în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare și că astfel a fost încălcat articolul 10 din Convenție.